

Giresun Yöresinin Manevi Mimarı ŞEYH KERAMEDDİN VE TEKKESİ

*Mehmet FATSA**

ÖZ

Şeyh Kerameddin, 16.yüzyılın sonları ile 17.yüzyılın ilk yarısında hayat sürmüş, önemli tarihi şahsiyetlerinden biridir. Giresun şehrinde ilim ve irşat hizmetleri verirken, hamisi Seyyid Mehmed Paşa'nın 1609 yılında idamı üzerine burayı terk ederek merkez Boztekke köyüne yerleşmiş ve burada vefat etmiştir. Bu makalede yöre tarihinde önemli bir yeri bulunan Şeyh Kerameddin, belgeler ışığında tanıtılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Giresun, Şeyh Kerameddin, Tekke, Seyyid

SHEİKH KERAMETTİN EFENDİ: A SPIRITUAL FATHER IN THE GİRESUN REGION AND HIS CONVENT

ABSTRACT

Şeyh Kerameddin is an important historical figure who lived between the end of the 16 th century and the first half of the 17th century. He taught Science and Theology in Giresun until the execution of Protector Seyyid Mehmed in 1609; afterwards he moved to central Boztekke village where he passed away. This article tries to introduce Şeyh Kerameddin, who has a significant place in the regional history, with regard to certain documents.

Keywords: Giresun, Şeyh Kerameddin, Tekke, Seyyid

* Araştırmacı-Yazar, Giresun İl Özel İdaresi Kültür ve Turizm Müdürü, GİRESUN.

1-Giriş

Giresun merkezde adına bir mahalle ve bir de cami olması dolayısıyla çok anılmasına rağmen Şeyh Kerameddin hakkında aynı oranda bilgi ve belge yoktur. Merkez Boztekke köyündeki türbesi ve camii yenilenmiş, Büyük Güre Deresi'ndeki değirmeni ise metruk vaziyettedir. Aynı köyde bulunan medrese binası yıkılarak arsası üzerine ilköğretim okulu yapılmış, su kuyusu kullanılmasa da camiye giden yolun kenarında muhafaza altına alınmıştır. Ayrıca Giresun şehir merkezinde adına bir cami yapılmış ve cami etrafında oluşan mahalleye de onun adı verilmiştir. Merkeze bağlı köylerde, vakfına gelir yazılı çok sayıda arazi vardır.¹ Şeyh Kerameddin hakkında halk arasında yaygın rivayetlerin özeti ise şu şekildedir:²

Sultan Fatih, Trabzon'un fethi sırasında Şeyh Kerameddin'i göreve çağırılmış. O da çağrıya uyarak bölgeye gelmiş. Fetihden sonra da Fatih tarafından, hizmeti karşılığında kendisine vakıf tahsis edilmiş. Şeyh Kerameddin Boztekke köyünde zaviye kurarak buraya yerleşmiş. Civarda bulunan Sayca, Akköy, Alınca, Boztekke, Darıköy, Yayıklık ve Hamidiye köyleri zaviyeye vakfedilmiş."

Görüldüğü gibi halktan derlenen rivayetlerde Şeyh Kerameddin, başka örneklerde de olduğu gibi Sultan Fatih'in yanında yer alarak sefere katılan manevî/ tarihi şahsiyetlerden biri olarak tasvir edilmiştir. Sultan Fatih'i Giresun tarihi ile ilişkilendirme arzusunun bir yansıması olan bu görüş, ne yazık ki vesikalarla örtüşmemektedir.

Zaviye

Şeyh Kerameddin vakfına ait vakfiye senedine ne yazık ki henüz ulaşılabilmemiş değildir. Söz konusu belgenin Cumhuriyetin ilk yıllarında köy muhtarından alınarak Tokat'a götürüldüğüne dair zayıf bir rivayet varsa da³, Tokat Vakıf Müzesi ve Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivinde yaptığımız araştırmalarda bu yönde bir bulguya rastlayamadık. Giresun yöresini de konu alan 15 ve 16. yüzyıllara ait tahrir defterlerinde de Şeyh Kerameddin'den söz edilmemiştir. Bu konuda ilk bilgiye, 17. yüzyılın başlarına ait tahrir defterinde rastlanır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi 716 numarada kayıtlı olan defterin iki ayrı yerinde konuyla ilgili beyan şöyledir:

"Zemin-i Kızılkaya an karye-i Alihoca, tabi'-i Şemseddin, der tasarruf-ı Şeyh Kerameddin. Mezkûr sâlih ve mütedeyyin kimesne olup ve bu diyarda nice

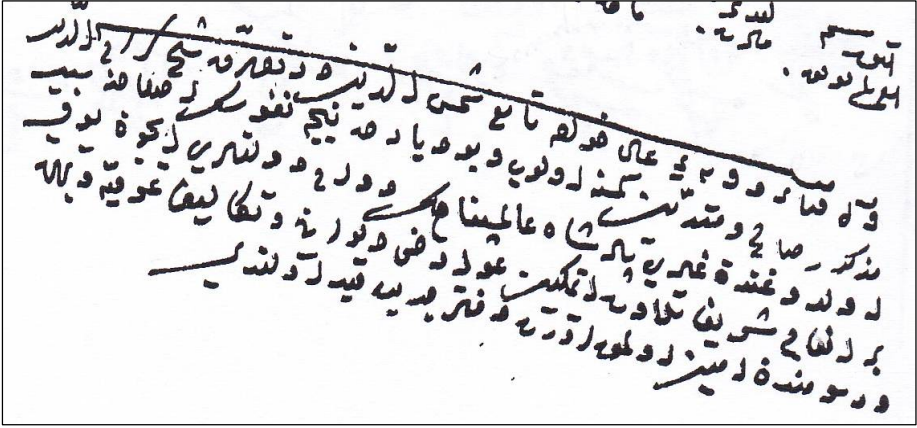
¹ Vakıflar Genel Müdürlüğü (=VGM), *Vakıf Defteri* (= VD), nr. 2156, v. 18-19; Giresun Tapu Müdürlüğü, *Tapu Defteri* (=TD), nr. 85/1320.

² Ülkü Kara Düzgün, "Giresun Adak Yerlerinde Tespit Edilen Çeşitli Uygulama, İnanış ve Efsaneler", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi The Journal of International Social Research*, Volume 2/7 Spring 2009, s.143-144.

³ Merkez Hatun Camii eski İmamı Muammer Bektaş'ın rivayeti.

nüfusun ıslahına sebep olduğundan gayri padişah-ı âlem-penahın devam-ı devletleri için yevm-i bir en'am-ı şerif tilâvet etmeğin avarız-ı divanî ve tekâlif-i örfiye ve behre ve rüsûmdan emin olmak üzere defter-i cedide kayd olundu."⁴

Zemin-i Yatmış nezd-i karye-i Depeköy, tâbi-i Kırık, der tasarruf-ı Şeyh Kerameddin. Mezkûr sâlih ve mütedeyyin kimesne olup ve bu diyarda nice nüfusun ıslahına sebep olduğundan gayri padişah-ı âlem-penahın devam-ı devletleri için yevm-i bir en'am-ı şerif tilâvet etmeğin, kûhiden feth ettiği yerlerin behre ve rüsûmundan ve avarız-ı divanî ve tekâlif-i örfiyeden emin olmak üzere defter-i cedide kayd olundu."⁵

Resim 1: Şeyh Kerameddin Zaviyesine Ait 1613 Tarihli Tahrir (TT, 716, s. 233)

Bir birinin tekrarı gibi duran bu ifadelerden, Şeyh Kerameddin'in nerede oturduğu tam olarak anlaşılmamaktadır. Bununla birlikte, onun ilk olarak Kırık (Yavuzkema) nahiyesine bağlı Depeköy'e gelerek burada ormanlık alanları tarıma açtığı ve bir süre buralarda ilim ve irşat hizmetinde bulunduğu neticesi çıkmaktadır. Bu durum onun, bahse konu tarihlerde Karahisar mutasarrıflığından Giresun'a atanan Seyyid Mehmed Paşa⁶ ile birlikte hareket ettiği izlenimini doğurmaktadır.

17. yüzyılın başlarına tekabül eden bu zaman diliminde Giresun yöresinde Hacı Şamlu isyanı söz konusu olmuş, Seyyid Mehmed Paşa bu isyanı bastırarak memlekette huzur ortamını yeniden tesis etmiş, bir grup ulemayı da

⁴ Başbakanlık Osmanlı Arşivi (=BOA), *Tapu Tahrir Defteri (=TT)*, nr. 716, s. 233; Transkripsiyon: Feridun M. Emecen, *Doğu Karadeniz'de İki Kıyı Kasabasının Tarihi Bulancak-Piraziz*, İstanbul 2005, s. 217.

⁵ BOA, TT, nr. 716, s. 297; Metnin transkripsiyonu Emecen, a.g.e., s. 217

⁶ Feridun M. Emecen, "Mitler ve Gerçekler Arasında: Giresun'da Seyyid Vakkas Efsanesi ve Giresunlu Seyyid Mehmet Paşa", *Uluslararası Karadeniz İncelemeleri Dergisi*, Sayı: 5 (Güz 2008), s. 77-91.

yanında getirerek şehirde medrese ve camilerde istihdam etmiştir.⁷ Ancak Osmanlı-İran savaşlarının yarattığı gerginlik ortamında bilemediğimiz bir nedenle 1609 yılında idam edilmiştir. Muhtemelen Şeyh Kerameddin de, ilmi ve manevî kariyeri nedeniyle Kırık Nahiyesi'nde bulunduğu yerden Giresun şehrine getirilmiş, burada bir süre ilim ve irşat hizmetinde bulunduktan sonra, hamisi Seyyid Mehmed Paşa'nın idamı üzerine, takibattan emin olmak için daha uygun bir yer olarak gördüğü Kızılkaya (Boztekke) köyüne çekilmiştir.

Başka bir ifadeyle, tahririn tamamlandığı 1613'ten önce Kırık nahiyesinden Giresun'a gelen Şeyh Kerameddin, idam olayının yaşandığı tarihten sonra türbesinin bulunduğu Kızılkaya'ya gelip yerleşmiş ve burada bir tekke kurmuştur. 1613 yılı itibarıyla Kırık Depeköy'deki arazi ile tekkesini kurduğu Kızılkaya köyünün gelirleri de kendisine vakıf yoluyla verilmiştir. Şeyh Kerameddin'in Kızılkaya köyünü, başka hangi saiklerle yeni yurt olarak seçtiği belli olmamakla beraber, Giresun şehrine ulaşım kolaylığı ve maden istihsal edilen Güre köyüne muttasıl oluşu nedenleriyle tercih etmiş olabileceği düşünülebilir. Nitekim bu tarihlerde tekkenin kurulduğu mekanın kuzeyinde, Talipli köyünde "*küreciyân*" tabir edilen madenciler yaşamaktaydı.⁸ Ayrıca Buluncak iskelesi, Ayvasıl Burnu ve Eriklimanı çevresinde ortaya çıkan⁹ ve güneyde dağlık alanları, yaylaları aşarak Şebinkarahisar'a ulaşan yolun buradan geçtiğini de hesaba katmak gerekir.

Bu tarihten sonra Şeyh Kerameddin zaviyesi hakkında en önemli ayrıntıya 1642 tarihli avarız defterinde rastlıyoruz. Bu defterin muhtelif sayfalarında yer alan kayıtlara göre, bu günkü Boztekke köyü ve yakın civarına tekabül eden Kızılkaya, Depeköy, Hisarcık, Miyasa ile Batlama vadisinde bulunan Sayaca köyü Şeyh Kerameddin zaviyesiyle ilişkili gösterilmiştir. Kızılkaya'da duran 14 avarız hanesinden 5'i için "*hanehâ-i sâdât-ı izâm zevil-ihitiram*" nitelemesi yapılarak, bu kişilerin Hz. Peygamber soyundan oldukları belirtilmek istenmiştir. Söz konusu kişilerden Seyyid Osman oğlu Seyyid Şeyh Ömer Efendi'nin tekkede postnişin olduğu; Kardeşi Seyyid Mehmed, Himmet oğlu Seyyid Mehmed ve Seyyid Ahmed adlı kişilerin de tekkede başka işlere baktığı anlaşılmaktadır. Şeyh Ömer Efendi'nin ve diğer personelin Hisarcık ve Miyasa'da bağ/bahçelerinin bulunduğu, geçimlerini buralardan elde ettikleri ürünlerle sağladıkları haber verilmektedir.¹⁰

Bu tarihte Kızılkaya köyü ile ilgili olarak verilen bir malumat, konunun izaha kavuşturulması bakımından son derece önemlidir. Ona vakıf tahsisinin -

⁷ Mehmet Fatsa-H. İbrahim Sarıtaş, "Giresun Merkezde Osmanlı Devri Vakıf Eser Kitabeleri", *Vakıflar Dergisi*, Sayı: 38, (Ankara 2012), s. 141.

⁸ *BOA, TT*, nr. 557, s. 462; nr. 37, s. 176.

⁹ Emecen, *a.g.e.*, s. 336.

¹⁰ Emecen, *a.g.e.*, s. 339-340.

muhtemelen- Padişahı I. Ahmed döneminde yapıldığına ve camii ile türbenin durumuna işaret eden kayıtlar aynen şöyledir:¹¹

"Karye-i mezburun zemîni meşayih-ı izâmdan Şeyh Kerameddin kuddise sırruhuya, öşür ve rûsûm ve âdet-i ağnâm ve avâriz-ı divâniye ve tekâlif-i örfiyeden mu'af olup ber nesne teklif olunmamak üzere *taraf-ı saltanat*'tan inayet olunduğuna sûtret-i defter ve berât ve evâmir-i şerife ibraz olunmağın müciblerince hâlâ müceddeten ferman olunân hâne tahririne dahi uslûb-ı sâbık üzere mu'afiyet ile kayd olundu."

"Mezkûr Kızılkaya'da vâki' Şeyh Kerameddin Efendi (nin) binâ eylediği câmi'-i şerîfin ta'mir ü meremmâtına ve azîz-i müşarünileyh merkad-i şerîfinin üzerini ta'mir lâzım oldukça mallarından ta'mir ve yaz ve kışda pâk u tathîr eyleyüp görüp gözetmek üzere mukaddemâ Tepeköy nâm karye ta'yin olup, lâkin hizmet-i mezbûre kalil olmağla müceddeden fermân olunan hâne tahririnde karye-i mezbûr hâneye tahrir olunup Hisarcık ve Miyasa'da olan yedi kıt'a bağ sahipleri hizmet-i mezbûreyi iltizam etmekle avariz-ı divâniyeden emin olmaları deftere kayd olundu."

Görüldüğü gibi Kızılkaya köyü Şeyh Kerameddin'e padişahın talimatıyla temlik edilmiş ve kendinden de hiç bir surette vergi alınmaması ferman ile karara bağlanmıştır. Burada bizzat Şeyh Kerameddin tarafından yaptırılan cami ile ona ait olan mezarın bakımı, önceleri civardaki Depeköy halkına verilmiş, ancak ihmal tespit edilince de, bu görev Hisarcık ve Miyasa mezralarındaki 7 adet bağ-bahçelerin mutasarrıfı olan şahıslara zimmetlenmiştir.

Batlama vadisinde bulunan Sayca köyünün Şeyh Kerameddin zaviyesine vakfedilmesi de yine 1613'ten sonraki tarihlere tekabül etmektedir. Nitekim 1547 ve 1613 yıllarında tamamlanan kayıtlarda vakıf şerhi bulunmayan bu köyle ilgili olarak, 1642'de "*Karye-i mezbûrun hâsıl-ı divânîsi Kızılkaya nâm karyede vâki' Kerâmeddin Şeyh zâviyesine meşrût olduğuna berât ibrâ olunmağın meşrûtiyet-i berât mücebince kayd olundu*"¹² ifadelerine yer verilmiştir.

1642 tarihli tahrirde Kızılkaya köyündeki Şeyh Kerameddin Camii hakkında önemli bilgiler verilmiştir. Bu tarihte caminin imam-hatibinin kim olduğu açıkça belirtilmemiştir. Ancak bu görevin zaviye postnişini Seyyid Şeyh Ömer Efendi ile aynı köyde mukim Molla Ali tarafından yürütüldüğü kuvvetle muhtemeldir. Ayrıca Ali oğlu Ahmed ile Mehmed oğlu Mustafa adlı kişiler müezzin; Ali oğlu Mahmud ise *ferraş-ı cami* kaydedilmiştir.¹³

Bu tarihten sonra Şeyh Kerameddin zaviyesi hakkında, galle nizasına dair kayıtlar haricinde fazla bilgiye rastlanabilmiş değildir. Örneğin 1695 yılında Sayca köyünden Çavuşoğlu Osman adlı bir şahıs, düzmece bir belge ile mahkemeye müracaat ederek Şeyh Kerameddin vakfi üzerinde hak talep

¹¹ Emecen, *a.g.e.*, s. 340.

¹² Emecen, *a.g.e.*, s. 337.

¹³ Emecen, *a.g.e.*, s. 339-340.

etmiştir. Ancak mahkeme gerekli tahkikatı yaptıktan sonra konuyu görüşmüş ve adı geçen şahsı haksız bularak talebini geri çevirmiştir. Bu tarihte Sayaca ve Kızılkaya köylerinde bulunan vakıf yerlerden, zaviyeye yıllık 1000 akçe akar temin edildiği beyan edilmiştir.¹⁴

Resim 2: Şeyh Kerameddin Camii ve Türbesi (Merkez / Boztekke Köyü)

Şeyh Kerameddin zaviyesinin 18.yüzyıldaki durumunu, belge ve bilgi azlığı nedeniyle izleme imkanına sahip değiliz. 19.yüzyılın ilk yarısında hazırlanan nüfus defterlerinde de bilgi yoktur. Bu tarihlerde (1837) Boztekke köyünün imamı *orta boylu ak sakallı 60 yaşlarında Keloğlu Halil bin Mustafa* adlı şahıstır.¹⁵ Köyde mukim şahıslardan hiçbirinin Şeyh Kerameddin ile nesep ilişkisine atıf yapılmamıştır.

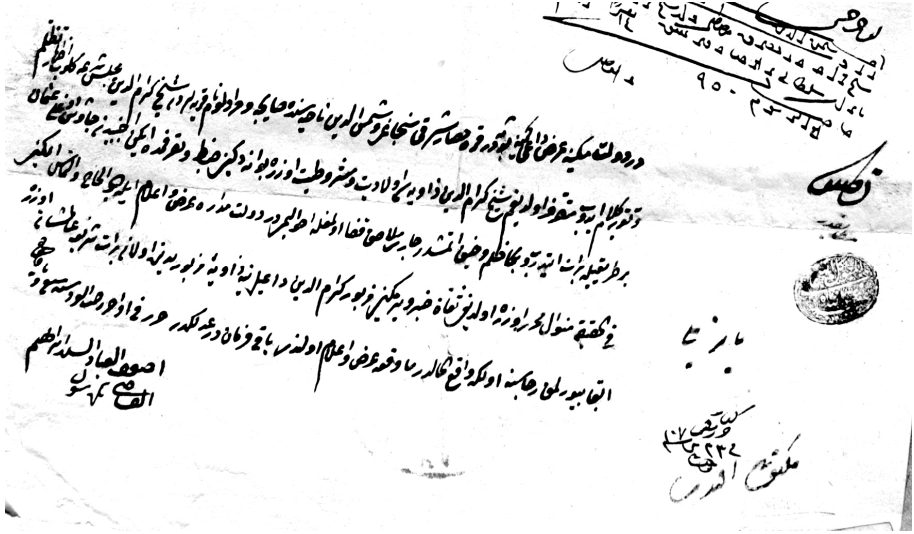
1850'li yıllarda Akpınar, Boz(tekke), Kızılkaya, Sayaca ve Ayvasıl köylerinden elde edilen vakıf gelirlerinden ve bu gelirleri tasarruf edecek olan Mehmet Halife, Mustafa Halife ve Hafız Ali Halife adlı mütevelliden bahsedilmiştir.¹⁶ 1871 yılında Şeyh Kerameddin vakfının işlerine müteveli Mahmut Ağa adlı bir şahsın baktığı ve *vâridât* miktarının 8.919 kuruş, *masârif* miktarının ise 2.919 kuruş olduğu haber verilmektedir. Ayrıca ziyarete açık olan türbe

¹⁴ BOA, *Ali Emiri (=A.E.II.Mustafa)*, nr. 15391/1.

¹⁵ BOA, *D.CRD*, nr. 40680/804.

¹⁶ VGM, *VD*, nr. 2156, v. 18/19.

ile tekke misafirhanesinin vakıf gelirleriyle ihtiyaçlarının karşı-landığı ifade edilmiştir.¹⁷ Bu durum tapu ve mahkeme kayıtlarına da intikal etmiş, 19. yüzyılın ikinci yarısında da zaviyenin faal olduğu belirtilmiştir.¹⁸ Yine aynı tarihli salnamede kısa da olsa bu konu "*Giresun kazasına mülhak Akköy nahiyesinde Boztekke nâm mahalde Şeyh Kerameddin hazretlerinin meşfun*"¹⁹ olduğu belirtilmiştir.

Resim 3: Şeyh Kerameddin Vakfına Ait Bir Buyruldu (BOA, A.E.II.Mustafâ, nr. 15391/1)

Bütün bu bilgiler, türbenin bulunduğu Boztekke köyünün 1640'lı yıllardan itibaren, Cuma namazı için çevre köylerden gelenlerin bulunduğu ve hatta günübürlük ihtiyaçlarını karşılayabildikleri merkezî niteliğe büründüğünü göstermektedir. Devrin şartlarında, bu gibi Cuma camileri etrafında oluşan merkezlerde ortak amaca hizmet eden medrese, değirmen, zaviye, imarethane, çeşme veya su kuyusu gibi yapıların kendiliğinden ortaya çıktığını biliyoruz. Kuşkusuz bu durum Şeyh Kerameddin zaviyesi için de geçerlidir. Ancak söz konusu tarihi şahsiyetten bugüne fazla eser kalmamış, kalabilen eselerin de orijinalliği yok olmuştur.

Zaviye Yapıları

Şeyh Kerameddin vakfına ait bir tekke binası, iki cami, bir değirmen ve bir de medrese olduğu biliniyor. Rivayete göre tekke iki katlı, kırma hartama çatılı; mutfığı ve misafir odaları bulunan ahşap bir yapıymış. Tekke ve zavi-

¹⁷ BOA, Evkaf (=EV), nr. 38866/3.

¹⁸ Kemal Eren, *Dünü ve Bugünüyle Giresun*, Giresun 1961, s.58.

¹⁹ *Trabzon Vilayeti Salnamesi* (=TVS), III, s.182.

yelerin kapatılması ile "üç yıllık ilk mektep" olarak kullanılan bu yapı, daha sonradan yıkılarak kerestesi caminin yakacak ihtiyacının karşılanmasında kullanılmıştır.²⁰

Camilerden biri Giresun merkezde, diğeri de Boztekke köyündedir. Şehir merkezinde bulunan caminin ilk olarak Şeyh Kerameddin tarafından yapıldığına dair rivayeti²¹ doğrulayacak bir belgeye henüz ulaşabilmiş değiliz. Ancak bu yapının 19.yüzyılın ikinci yarısında mevcut olduğunu, Ömer Halife adlı şahsın imamlık atamasına ilişkin 1860 tarihli şer'iyye sicilinden öğreniyoruz.²² 1889 tarihli başka bir şer'iyye kaydında Kayadibi köyünde bir miktar arazinin *cami-i şerifin imâmet ve hitabet cihetine* ait olduğu; *Hacımustafazâde Musa Efendi ile Hafız Efendi* adlı şahısların da burada imam-hatiplik yaptıkları belirtilmiştir. Yine Kapu Mahallesi'nden Emine Hatun ile Kale Mahallesi'nden Gülfem Hatun adlı hayırsever iki kadının 1894 yılında caminin onarımında ve hademe ücretlerinin ödenmesinde kullanılmak üzere bağışta buldukları haber verilmiştir.²³ Cami bu günkü şeklini, Alemdarzâde İzzet Kaptan'ın mirasçıları tarafından 1900 yılında yeniden inşası ile kazanmıştır.²⁴

Boztekke köyünde bulunan caminin ilk inşasını, Şeyh Kerameddin'in buraya geldiği yıllara (1609-1613) tarihlemek mümkündür. Zira tahrir defterlerindeki "*Kızılkaya'da vâki' Şeyh Kerameddin Efendi (nin) binâ eylediği câmi-i şerif*" ifadesi, bunu doğrulamaktadır. Muhtemelen geleneğe uyularak ahşaptan inşa edilen söz konusu yapının, ne zaman ve kim tarafından yığma taşta çevrildiği ise kesin olarak belli değildir. 1850'lere tekabül eden eski kitabedeki ifadeler de konuyu açıklamaktan uzaktır.²⁵

Şer'iyye Sicillerinde az da olsa hakkında bilgi bulunan medresenin,²⁶ Cumhuriyet devrimlerine kadar aktif olduğu,²⁷ yıkılan binanın arsası üzerine ilkokul yapıldığı biliniyor. Eski belgelerde "*Şeyh Kerâmeddin nâmiyle nâm olan*" ifadesine rağmen, burada görev yapan bazı müderrislerin adının, merde-

²⁰ Yunus Atalay (Boztekke/ D. 1928).

²¹ Eren, *a.g.e.*, s.58.

²² *Giresun Şer'iyye Sicili (=GŞS)*, nr. 1404, s.14; nr. 1406, s.53; nr. 1407, s.163-164;nr. 1411, s. 24.

²³ *GŞS*, nr. 1406, s.53; nr. 1407, s.163-164.

²⁴ Oktay Karaman, *Giresun Kazası (1850-1900)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Basılmamış Doktora Tezi), Erzurum 1999, s.58.

²⁵ Caminin giriş kapısı üzerinde bulunan (H. 272 tarihli) eski kitabe çok yıprandığı için okunamamaktadır.

²⁶ *Giresun Kazası 'na mülhak Akköy Nahiyesi' nin Boztekiye karyesinden sâhibü'l hayrat ve'l hasenât Feyzullah oğlu Yusuf bin Durmuş, bir kuta fındık bahçesinin isticarını hasbeten lillah vakf-ı sahih ile vakfeyledi. Boztekiye karyesinde vâki Şeyh Kerameddin kuddise sırruhu'l-aziz hazretlerinin türbesi civarında kâin Şeyh Kerameddin nâmiyle nâm olan medresede tedris-i ulum iden talebelerin ücret-i tedrisi için ve müderrisi bulunan efendiye verilmek üzere*" (*GŞS*, nr. 1439, s.66-67).

²⁷ Bu medresede uzun yıllar görev yapan müderrislerden biri de merhum dedem Fatsalızade Durmuş Hoca Efendi'dir.

se için kullanıldığı da vakidir.²⁸ I. Dünya Savaşı yıllarında burada müderrislik yapan Kirazoğlu Hasan Efendi'nin keramet ehlinen olduğu ve Ruslara karşı halkı motive ettiği de rivayet edilir.²⁹

شیخ کرام الدین تربة منک مصارفی بیان اولغور
تربة ده ایقار اولغار شمع رغنه دوشک نهمینه اولغور
تزیل معاصره فرینسی ۴۰ فرج حاجی ۳۰ جمعا
۶۰۰
۶۹۰
۶۹۰

Resim 4: Şeyh Kerameddin Türbesi Onarım Kaydı (VGM, VD, nr. 2156, v. 18/19)

Şeyh Kerameddin türbesi, cami, su kuyuları ve mezarlığın da içinde yer aldığı arazi, yaklaşık 25-30 dönüm civarındadır. Cami gibi türbenin de ilk kez kim tarafından nasıl inşa edildiği bilinmiyor. Muhtemelen ahşap olan yapı, Osmanlı'nın son devrinde yıkılarak yığma-kesme taştan inşa edilmiştir. Nitekim vakıf kayıtlarında 1850'li yıllarda türbenin onarımdan geçtiği bilgisine yer verilmiştir.³⁰

Resim 5: Şeyh Kerameddin Türbesi

²⁸ 1889 tarihli bir şer'iyeye kaydında "Boztekke Köyünden olup **Ragım Efendi Medresesi'nde vefat eden Abdullah Nuri Efendi b. Hasan b. Abdullah**" ifadesine yer verilmiştir (GŞS, nr. 1411, s. 47).

²⁹ Kara, a.g.t., s.116; Yunus Atalay (Boztekke/ D. 1928).

³⁰ VGM, VD, nr. 2156, v. 18/19.

Türbenin dört cephesinde ikişerden toplam sekiz adet kemerli pencere yer almaktadır. Giriş kapısı doğu cephesinde bulunan türbe içindeki mezarların sarıklı şahideleri 1930'larda imha edilmiştir. Söz konusu mezarların, tekkenin sonradan gelen şeyhlerine ait olması muhtemeldir.³¹ Eski belgelerde pek bahsi geçmeyen ve orijinalliği bulunmayan değirmen ise, Büyük Güre Deresi üzerindedir.³²

Sonuç

17. yüzyıl ortalarında Şebinkarahisar'da etkin olduğu bilinen Ruşenî tarikatinin³³ muhtemelen önemli bir temsilcisi olan Şeyh Kerameddin, mutasarrıf Seyyid Mehmed Paşa tarafından, Hacı Şamlu isyanının meydana getirdiği tahribatı gidermek maksadıyla başka din bilginleriyle birlikte Giresun'a getirilmiştir. Şeyh Kerameddin şehirde fazla kalamamasına rağmen önemli bir etki bırakmıştır. Adına izafe edilen mahalle ve cami bunu teyit etmektedir. Seyyid Mehmed Paşa'nın idam edilmesinin şehirde meydana getirdiği gerginlikten emin olmak için, kendisine yeni yerleşim alanı olarak da Kızılkaya köyünü seçmiştir. Onun burada tesis ettiği zaviye, civar köylerden gelen insanlara yüzyıllarca ilim ve din hizmeti sunmuştur.

³¹ Düzgün, *a.g.m.*, s.144; Yunus Atalay, türbenin 1930'lu yıllarda bir Cuma günü, köye gelen askerler tarafından yıkıldığını nakletmiştir.

³² Halk arasında dolaşan hikayelerin bazıları da bu değirmenle ilgilidir. Bkz. Düzgün, *a.g.m.*, s.119.

³³ Fatma Ucu-Mehmet Öz, *Orta Karadeniz Tarihinin Kaynakları-VII*, Ankara 2008, s. 32, 53, 69.